

**A Kilenc Kapu Városa: az elme
és a test összetett modellje.
Dualizmus az indiai Bhāgavata-
purāṇában**

**Drutakarma Dāsa
(Michael A. Cremo)**

Vajon létezik egy tudatos én, mely a test fizikai működésétől független?¹ Vajon létezik egy elme, mely különbözik az agytól? Azok, akik a fenti kérdésekre igenel válaszolnak, a dualisták csoportjába tartoznak, és számuk igen csekély a kortárs tudósok és filozófusok között. Az elme/test dualista magyarázatának és még számtalan hasonló természetű dolog elfogadásának akadály a nyugati források szegényes, analóg és jelképes mivolta. Platón barlangja, Descartes elméletei, illetve a fejünkben lakozó zöld emberke meséje nyilván nem inspirálják a tudatosság modern kutatóit a dualizmus elméletének vizsgálatára.

¹ Elhangzott „A tudatosság tudománya felé 1996” konferencián Tucsonban, Arizonában 1996. április 8-13. között. Az előadást Drutakarma Dāsa (Michael A. Cremo): *My Science, My Religion* című könyve (Michael A. Cremo: *My Science, My Religion: academic papers 1994-2009*. Torchlight Publishing, Los Angeles, 2012.) tartalmazza.

Egy szankszrit nyelvű irodalmi mű, a *Bhāgavata-purāṇa* Negyedik Énekének 25–29. fejezeteiben azonban egy részletesen kidolgozott allegóriát találunk, mely a Kilenc Kapu Városáról beszél. A szimbólumok kifinomultsága és a magyarázat potenciális ereje elgondolkodtató lehet a modern kutatók számára a dualizmus komolyabb vizsgálata szempontjából.

A Kilenc Kapu Városa a *Bhāgavata-purāṇa* egyik kifejezetten szimbolikus jellegű története. A nagy bölcs, Nārada Muni beszélte el azt Prācīnabarhiṣat királynak, amikor a király az önvalóról kérdezte. A bölcs, Nārada Muni a történet minden egyes szimbólumát részletes magyarázatokkal látta el, melyek az eredeti szövegben megtalálhatóak. Mindezzel azt kívánom kifejezni, hogy nem én tulajdonítok szimbolikus értelmet a *Bhāgavata-purāṇa* egyes sorainak, és nem én értelmezem azokat az elme/test dualizmusának szempontjából. A sorok allegorikus jellege és a tudat dualista magyarázata a szöveg eredeti természetéből fakad.

Ebben az írásban a Kilenc Kapu Városának összefoglalását kívánom közzétenni, a Bhaktivedanta Book Trust kiadásában megjelent *Bhāgavata-purāṇát* (más néven *Śrīmad-Bhāgavatamot*) alapul véve.² Kifejezett célom, hogy a történet szimbólumainak hasznosságát a tudat tanulmányozása során felmerülő kérdések tekintetében az olvasók felismerjék.

A történet központi szereplője Purañjana király. A szankszrit nyelvben *purañjana* azt jelenti: „az, aki egy városszerű testben

² Lásd: Bhaktivedanta Swami Prabhupāda 1994: 25–29. fejezet.

élvez”. A lélek/test dualizmusa így már a király nevében megjelenik. Purañjana király eredetileg lélek formájában a legfelsőbb tudatos lényvel, Istennel való tiszta lelki kapcsolatban létezett. A materialisták ellenzik a tudomány által ismert anyagi univerzum határain túl létező transzcendentális birodalom tényét. De még a modern tudomány materialista kozmológiájának elmélete is magában foglalja a „transzcendentális” birodalom valóságát, mint egy olyan birodalmat, mely a tudomány által ismert univerzumon kívül létezik, és amiből ez az univerzum létrejött a „Nagy Bumm” következtében. Ezt a transzcendentális valóságot, ami az idő, a tér és az anyag fogalmain túl létezik, kvantummechanikai vákuumnak nevezik, és egy olyan tiszta energiamezőnek tekintik, amelyben a részecskék folyamatosan megjelennek, majd azonnal el is tűnnek. A virtuális részecskék egy része a kiterjeszkedés folyamatán keresztül a létezés állapotába kerül. Számos kozmológus véleménye szerint a mi univerzumunk tulajdonképpen egy ilyen részecskékiterjesztés. Tehát mind a *Bhāgavata-purāṇa*, mind a modern tudomány kozmológiai „Nagy Bumm”-elmélete szerint van egy örök transzcendentális létezés, amiből a mi univerzumunk, a tér és az idő funkciójával együtt, létrejött. Ha ezt belátjuk, eldönthetjük, hogy a végső igazság leírásai közül melyik a meggyőzőbb a saját változatos tapasztalatainkhoz viszonyítva. A modern kozmológusok és más teoretikusok nehézségekbe ütköznek, amikor magyarázatot kell adni a világunkban lé-

tező rendkívüli változatosság jelenlétére, hiszen ez nehezen egyeztethető össze a sima, jellegtelen univerzum, a kvantummechanikai vákuum, mint eredeti forrás elméletével. A tudat eredete ugyancsak problémákat vet fel. Mindezek fényében, egy végső valóság létezésének elfogadása, mely önmagában változatos és tudatos, magyarázatot nyújthatna a kérdésekre.

Elindulva a lelki világból, a függetlenséggel való visszaélés által, Purañjana király átutazik az anyagi világon, Avijñāta Sakhā (az „Ismeretlen Barát”) társaságában. Az Ismeretlen Barát Isten egyik aspektusának, a Felsőléleknek a megfelelője. Amikor Purañjana király elhagyja Istent és a lelki világot, az emlékei mindezekről befedődnek. De tudta nélkül Isten elkíséri őt az anyagi világba. A *Bhāgavata-purāṇa* szerint Isten minden lélekkel közvetlen kapcsolatban áll az anyagi világban, mint az Ismeretlen Barát, aki figyel és jóváhagyja a lélek cselekedeteit.³ A nyugati világban az elme/agy dualizmusának elmélete René Descartes személyéhez kötődik, aki meghatározta a térben létező anyag és a téren kívül létező elme fogalmait.⁴ A kartézianus dualizmus szerint az elme és az anyag kölcsönhatásban vannak egymással, de hogy ez hogyan valósul meg, arra a kartézianus elmélet szószólói nem tudnak kielégítő magyarázatot adni. Például hogyan jutnak el a benyomások az anyag birodalmából az elme teljesen más természetű birodalmába? Descartes szerint az anyag és

³ *Śrīmad-Bhāgavatam* [később: *Bhāg.*] 4.25.10 és magyarázata.

⁴ Lásd például: Descartes 1994.

az agy kapcsolata a tobozmirigy által valósul meg, e véleményét a mai tudomány azonban nem támogatja.

A *Bhāgavata-purāna* szerint mind az anyag, mind a lélek Isten energiái, és mindkettőnek megvan a maga lelki eredete.⁵ Így a mű filozófiája egyidejűleg dualista és monista. A lélek és az anyag együttműködése az anyagi világban a Felsőlélek közvetítése által valósul meg, aki minden egyes atomban jelen van, és minden léleknek is társa. A Felsőlélek elrendezése által az anyagi létezés benyomásai eljutnak a lélekhez. Purañjana példája mutatja be ennek a folyamatnak a megvalósulását.

Elhagyva a lelki világot, Purañjana Avijñāta Sakhā (az Ismeretlen Barátja, a Felsőlélek) társaságában bolyong az anyagi világban. Egy olyan helyre vágyik, ahol élvezetre lelhet. Más szavakkal, egy erre alkalmas testet keres. Sokféle bolygón sokféle testet kipróbál. Itt megjegyezzük, hogy minden létforma egy adott testhez kötődik. Ebben a tekintetben a *Bhāgavata-purāna* magyarázata különbözik Descartes elméletétől, amely szerint csak az embereknek van lelkük, és az állatok pusztán robotok. Ha valaki az állatokat, minden életjelükkel és tudatosságukkal együtt, robotnak véli, az miért gondolja, hogy az emberek nem azok? A *Bhāgavata-purāna* elkerüli Descartes elméletének ezt a különösen támadható pontját.

Végül Purañjana megérkezik a *Nava-dvāra-pura* nevű helyre, a Kilenc Kapu Városához. Meglehetősen vonzónak ta-

lálja ezt a helyet. A Kilenc Kapu városa a férfi test szimbóluma, a kilenc testnyílással – két szem, két ornyílás, két fül, a száj, a végbélnyílás és a nemi szerv. Miközben a város kertjeiben bolyong, Purañjana összetalálkozik egy gyönyörű nővel. Purañjana vonzódni kezd hozzá, és a nő is Purañjanához, így annak királynője lesz.

Purañjana, mint látjuk, a tudatot, a gyönyörű nő pedig a *buddhit*, az intelligenciát képviseli. A *Bhāgavata-purāna* filozófiája szerint az intelligencia az anyagi energia azon finomfizikai része, mely a megkülönböztetés képességével rendelkezik, hasonlóan a gépek mesterséges intelligenciájához. A király és a nő közötti vonzalom felébredése a testtel való azonosulás gyökere. Megjegyzendő, hogy a királynak határozott tudatos egyénisége van, az anyagtól különböző érzékelő képességgel, de ez a képesség a királynővel megkezdett viszony kezdetekor kialszik. A királynő (az anyagi energia finomfizikai része, melyet intelligenciának hívunk) lehetővé teszi Purañjana (a tudatos én) számára, hogy élvezze a Kilenc Kapu Városát (a durvafizikai testet). Számítógépes analógiát alkalmazva, azt mondhatjuk, hogy Purañjana a felhasználó, a Kilenc Kapu Városa a hardware és a királynő a software, aki biztosítja a felületet a felhasználó számára, hogy azt egyéni céljaira használhassa.

A királynő azonban nincsen egyedül, vele vannak társai, a tizenegy *mahā-bhaṭa* (testörök) és egy ötféjű kígyó. A testörök az elme és a tíz érzékszerv. A tíz érzékszerv az öt *jñāna-indriya* (tudásszerző érzékek) és az öt *karma-indriya* (cselekvő

⁵ *Bhāg.* 4.28.61-62 és magyarázata.

érzékek).⁶ A tudásszerző érzékek a látás, a szaglás, az ízlelés, a hallás, és a tapintás. A cselekvő érzékek a járás, a mohóság, a beszéd, a nemi vágy és az ürítés. Mind a tíz érzék az elme köré csoportosul, és azt hivatottak szolgálni. Minden egyes érzéknek több száz felesége van. Minden feleségnek anyagi vágyaik vannak, és az érzékek e vágyak nyomása alatt működnek. E rendszer szerint az érzékek különböznek a fizikai érzékszervektől. Az érzékek annak a finomfizikai anyagi energiának a részei, mely befedi a lelket, az elme és az intelligencia mellett. A fizikai érzékszervek (a szemek, az orr, a nyelv, a fülek, a bőr, a lábak, a karok, a száj, a nemi szervek és a végbélnyílás) a durvafizikai test részei, vizuálisan érzékelhetőek, láthatóak.

A finomfizikai érzékek és a látható érzékszervek megkülönböztetése nagyon lényeges, és értékes konceptuális eszközt nyújt a tudat kutatói számára. Vegyük például a fantomfájdalom kérdését. Végtag amputálása után gyakori, hogy a betegek még mindig érzik az amputált végtagot, annak helyén jellegzetes érzésről, szűrő fájdalomról, illetve annak viszketéséről számolnak be. A Kilenc Kapu Városának allegóriája magyarázatot ad erre az érdekes jelenségre. Vegyük azt az esetet, amikor valakinek a karját amputálták, de még mindig érzi annak jelenlétét. A kar a cselekvő érzékszervek egyike. Két elemet foglal magába: a finomfizikai mohóság érzékét, illetve a látható, durvafizikai kar és kéz szervét. Az amputálással eltávolítják a durvafizikai szervet, de mivel a

finomfizikai érzék megmarad, a fizikai szerv mentálisan észlelhetővé válik.

Mivel a finomfizikai érzék anyagi, működhet a durvafizikai anyagon túl is, kihagyva a hozzá kapcsolódó durvafizikai érzékszervet. Ez a modell megmagyarázhatja a szellemek és jelenések okát, illetve elsősorban a médiumokhoz kapcsolódó tárgymozgatás (telekinézis) jelenségét. E rendhagyó téma tudományos feltárásához érdemes beleolvasni Charles Richet *Thirty Years of Psychical Research* [*Harminc év pszichikai kutatás*] című munkájába;⁷ az író egyébként 1913-ban Nobel-díjat kapott az orvostudomány és élettan kategóriában.

Ez a modell ugyancsak magyarázatot ad egyes betegek halál közeli állapotban tapasztalt élményeire, amikor a durvafizikai érzékszerveik az altatás vagy a sokk állapotában cselekvőképtelenek. A halál közeli élmények témájában remek klinikai tanulmány Michael Sabom kardiológus *Recollections of Death: a medical investigation* [*Visszaemlékezések a halálra: egy orvosi kutatás*] című könyve.⁸

Tehát az érzékeket a királynő kíséreihez hasonlítják. Szolgálatuk az információk továbbítása és a cselekvés irányítása. Magukban foglalják az anyagi intelligencia és a szenzoros képességek egész sorát, melyek mind a finomfizikai, de anyagi energia részei. Ők együttesen létrehozzák az öntudatot, mely a Királyt elbűvöli, és mellyel hibásan azonosítani kezdi magát. A test, a Kilenc Kapu Városa a durvafizikai energiából áll, mely manipulálható közönséges fizikai és kémiai módszerek-

⁶ Bhāg. 4.29.6.

⁷ Richet 1923.

⁸ Sabom 1982.

kel. Az öt láthatatlan levegő tartja működésben, melyet az *Āyur-veda*, a védikus orvostudomány sorol fel: *prāṇa*, *apāna*, *vyāna*, *samāna* és *udāna*.⁹ A Purañjana-allegóriában az öt levegőt, magában foglalva az életerőt is, az ötfejú kígyó képviseli.

A történet szerint Purañjana rákérdez a királynő és annak kísérői azonosságára és eredetére. A királynő így válaszol: „Ó, emberi lények legjobbika, nem tudom, ki nemzett engem. Nem tudok tökéletes választ adni neked erre. A kísérőim eredetét ugyancsak nem ismerem. Ó, nagy hős, csupán annyit tudok, hogy itt létezőnk. Nem tudjuk, mi fog történni. Valóban annyira ostobák vagyunk, hogy nem érdekel minket, ki teremtette ezt a gyönyörű helyet számunkra otthonunknak. Kedves uram, mindezen férfiak és nők a barátaim, és a kígyó, aki mindig éber, védelmezi ezt a várost, miközben alszom. Ezen felül nekem nincs több tudásom. Így vagy úgy, idejöttél. Minden kedvező dolgot kívánok neked. Nagy vágyat érzel, hogy kielégítsd az érzékeid, és én minden kíséreléssel azon leszek, hogy vágyaid beteljesüljenek. Ez minden bizonnyal nagy szerencse a számomra. Berendeztem neked ezt a kilenc kapujú várost, hogy mindenféle érzékielégítésre alkalmas legyen. Itt lakhatsz akár száz évig is, és mindent biztosítunk az érzékielégítésedhez.”¹⁰

A király királynőhöz intézett kérdése azt a helyzetet reprezentálja, amikor a tudat vallatja az anyagi intelligenciát a végső kérdéssel kapcsolatban. A király-

nő által adott válasz, alapvetően egész hozzáállása a modern tudomány hozzáállásának visszatükröződése, mely még büszke is bizonyos kérdések elkerülésére. „Nem tudok tökéletes választ adni neked erre [...]. Csak annyit tudunk, hogy itt létezőnk”. Lényegében a királynő egy monista, materialista választ ad a király kérdésére saját helyzetével kapcsolatosan.

A *Bhāgavata-purāna* ezután részletesebb leírást ad a kilenc kapujú városról, melyben a király és a királynő élnek. Hét kapu a felszínen helyezkedik el (a két szem, a két fül, a két orrnyílás és a száj), és kettő a föld alatt (a végbélnyílás és a nemi szerv). Öt kapu kelet felé néz.

Az első két kapu a keleti oldalon a Khandyotā (Szentjánosbogár) és Āvirmukhī (Fáklyafény). Annak érdekében, hogy lásson, a király ezen a két kapun távozik, hogy Vibhrājita (Tisztán Látás) városába érkezzen. Ezen az úton barátja, Dyumān (a Nap, a finomfizikai vizuális érzék uralkodója) kíséri.

Más szavakkal, a király a test fizikai nyílásain keresztül a szenzoros érzékek által kerül kapcsolatba a kváléval. A kválé a tárgyak másodlagos tulajdonsága, mint például a színük. Az elmefilozófiában a kválék érzékelésének módja az egyik legvitatottabb téma. Vajon léteznek-e, mint a tárgy valós tulajdonsága, vagy csupán elmenk szüleményei? A *Bhāgavata-purāna* rendszere szerint a kválék érzéktárgyakként léteznek, tehát nem az elme teremti őket.

Érdekes, hogy bár egy olyan városban él, mely vizuális benyomásokra épült, a király mégis áthalad a szemek kapuin azért,

⁹ *Bhāg.* 4.29.6 és magyarázata.

¹⁰ *Bhāg.* 4.25.33-37.

hogy érintkezésbe kerülhessen az érzéktárgyakkal. Ez azt feltételezi, hogy a látás folyamata nem csupán passzív érzékelés, hanem magában foglal egy aktív képfelfogási rendszert (ami a hanglokátorhoz, vagy a radarhoz hasonlítható). Ez magyarázatul szolgálhat például a látnoki képességek jelenségére, mely során a tárgy képes olyan mentális utazásra, mely a durvafizikai érzékszerv határain túlmutat, és vizuális élmények aprólékos leírására ad lehetőséget. A testen kívüli vizuális élmények jelensége ugyancsak magyarázható e modell alapján. A durvafizikai érzékszervek, a finomfizikai érzékek és az érzéktárgyak pontos kapcsolatát nem könnyű felfogni, de felhasználva a Kilenc Kapu Városának modelljét, tapasztalati úton valószínűleg tisztázható.

Purañjana király városának keleti részén még két kaput találunk, amelyek az ornyílásokat szimbolizálják, és Nalinīnek, illetve Nālinīnek hívják őket. A király Avadhūta (a Légzési Levegő képviselője) nevű barátjával megy át ezeken a kapukon Saurabha (a Szag) városa felé haladva. A keleti oldal utolsó kapuja a Mukhya (a Száj), melyeken az íz érzékelése és a táplálék kíséri keresztül őt.

Az északi és déli kapukon keresztül (a Fülel) a király olyan helyekre látogat, ahol különböző hangokat hall. A város nyugati kapuján keresztül meglátogatja a szexuális gyönyör és a semmittevés városait. Utazása során a király két vak emberre támaszkodik, Nirvākra és Peśaskṛtra, akik a lábukat és a karokat szimbolizálják.

A király minden cselekvése során elfogadja a királynő irányítását. Más szavakkal, az anyagi világban a tudat feltételekhez kötötté válik az anyagi intelligencia által. A *Bhāgavata-purāṇa* azt mondja: „Amikor a királynő likőrt ivott, Purañjana király is ivott. Amikor a királynő ebédelt, vele evett, s amikor rágott, együtt rágott vele. Amikor énekelt, ő is dalra fakadt, s amikor sírt, ő is sírt. Ha a királynő nevetett, ő is nevetett, s amikor butaságokat beszélt, ő is ezt tette. Amikor a királynő sétált, a király követte, s amikor mozdulatlanul állt, a király sem mozdult. Amikor a királynő ágyba bújt, a király követte, s lefeküdt mellé. Amikor a királynő leült, ő is leült, amikor pedig hallott valamit, követte őt, hogy ugyanazt hallhassa. Amikor a királynő látott valamit, a király is megnézte, amikor pedig egy illatot érzett, a király követte, és megszagolta ugyanazt. Amikor a királynő megérintett valamit, a király is hozzáért, és amikor a drága királynő szomorkodott, szegény királynak is követnie kellett őt bánatában. Amikor a királynő élvezett valamit, ő is élvezte azt, s amikor a királynő elégedett volt, ő is elégedettséget érzett.”¹¹

Ahogy azt már korábban említettük, az elme/test kérdéskör dualista magyarázatakor felmerül egy fontos kérdés: hogyan valósul meg a nem anyagi tudatú elme és az anyagi érzéktárgyak közötti kapcsolat? Ebben a modellben megtaláljuk a választ. Mint fent olvashatjuk, ez az illuzórikus önazonosítás által valósul meg.

Az illuzórikus önazonosítás megértésének érdekében először be kell illesz-

¹¹ *Bhāg.* 4.25.57-61.

tenünk az ismert elme/test dualizmust a triadikus (háromtagú) koncepcióba, mely (1) a nem anyagi tudatos ént, (2) az érzékek, az elme és az intelligencia által vezérelt finomfizikai anyagi testet és (3) a durvafizikai anyagból létrejött anyagi testet foglalja magában.

Ebben a modellben az elme egy finomfizikai anyagi tartalom, mely az anyagi intelligenciával párosul. Az elme a finomfizikai érzékek központja, mely visszafele a fizikai érzékszervekkel áll kapcsolatban, melyek az érzéktárgyakkal kapcsolatos információkkal látják el. Ekkor egy újabb kérdés merül fel.

A tudattanulmányok készítése során felvetődik a kérdés, hogyan jelennek meg a különféle érzéki adatok integrált módon? A vizuális érzékek különféle elemei, mint a szín, mozgás és formaérzékelés az agy különböző pontjain helyezkednek el. A hangokat az agy egy másik része érzékeli. Hogyan egyesülnek mindezek az elemek?

A *Bhāgavata-purāna* modellje szerint az egyesítő funkciót az elme látja el finomfizikai szinten, hiszen az érzékek köréje csoportosulnak. Azonban az elme nem tudatos. Inkább egy számítógépes multimédia szoftverhez hasonlítható, mely változatos hang- és képi anyagok egyedi, integrált bemutatására képes, kihasználva a megfelelő bemeneteket és forrásanyagokat. A királynő által reprezentált anyagi intelligencia irányítja az élőlény tudatát az integrált érzéki adatok felé. Az intelligencia, mint finomfizikai anyagi energia, önmagában nem tudatos, de utánozza a tudat viselkedését. Így vonzza a tudat figyelmét, melynek következtében a tudatunk

azonosítja magát az intelligenciával, ahogyan a vásznon látott színészt is azonosítjuk a valódi személlyel. Az anyagi intelligenciával való azonosulás következtében, mely visszafele az elme integrált kijelzőjéhez kapcsolódik, a tudat kapcsolatba kerül az érzéki adatokkal. Ez nem közvetlen kapcsolat. A közvetett kapcsolat a tudatos én és a durvafizikai energia között a hamis önazonosításból fakad, melyet a finomfizikai energia, az intelligencia generál. A rendkívül finom fizikai elem, mely a tudatos ént és az intelligenciát összeköti, az *ahaṅkāra*, vagy hamis egó. A teljes rendszer a Felsőlélek irányítása alatt áll. A *Bhāgavata-purāna* leírása szerint az önvaló eredeti helyzetében az érzékelés és a tapasztalás nem anyagi szinten történik. Így működik a lelki világ. De elhagyva a lelki világot, az önvaló az anyagi világba és egy anyagi testbe kerül. Azonosítva magát ezzel a természetellenes helyzettel, az élőlény megfedkezik eredeti helyzetéről és Istenről. De Isten az élőlényvel marad a Felsőlélek formájában, mint az Ismeretlen Barát. Amikor az élőlény belefárad az anyagi valóság mesterséges élvezetébe, és eredeti helyzetébe vágyódik vissza, az Ismeretlen Barát felébreszti annak eredeti lelki érzékelését, és összekapcsolja azt eredeti lelki érzéktárgyaival.

Az anyagi valóság egész rendszere tehát egy számítógép által generált virtuális valósághoz hasonlítható. A virtuális valóság rendszereiben a felhasználó normális érzékelő bemeneteit egy számítógép által vezérelt kijelző helyettesíti. De ahogyan a személy kikapcsolhatja a virtuális valóság kijelzőjét, ugyanúgy az önvaló is

visszatérhet az anyagi világ mesterséges érzékelési közegéből eredeti, lelki érzékelésen alapuló helyzetébe. A lélek anyagi világban való helyzetét akkor kezdtem a számítógépes virtuális valósághoz hasonlítani, amikor részt vettem egy konferencián, amit a Santa Fe Intézetben tartottak a mesterséges élet témájában. Az ötletet később továbbfejlesztettük egy kollegámmal a Bhaktivedanta Intézetből, Richard Thompsonnal, aki ugyancsak részt vett a konferencián, és később megjelentettük a *Simulated Worlds* [Szimulált világok] című videoanyagot is a Bhaktivedanta Intézet támogatásával.¹²

A *Bhāgavata-purāṇa* allegóriája szerint Purañjana király és királynője egy ideig még élvezik életüket a Kilenc Kapu Városában. Végül azonban egy Caṇḍavega nevű király megtámadja a várost. Caṇḍavega az idő szimbóluma, és a névnek jelentése szó szerint „nagyon gyorsan elmúló.” Az ő hadserege háromszázhatvan férfi *gandharva* katonából és azok háromszázhatvan női társából áll, és együtt az év napjait és éjszakáit szimbolizálják. Amikor Caṇḍavega hadserege megtámadja a várost, az ötféjű kígyó (az életerő) megpróbálja megvédelmezni azt. Száz évig küzd a támadókkal, de végül kifárad, aggodalmat keltve a királyban és annak társaságában. A támadó katonák végül legyőzik a védekezőket, és lángba borítják a Kilenc Kapu Városát. Amikor világossá válik, hogy a csatát elvesztette, Purañjana király rendkívüli aggodalmat kezd érezni a felesége, családtagjai

és többi szerette iránt. Ekkor a megszálló erők parancsnoka elfogja a királyt, és elhurcolja őt követőivel és az ötféjű kígyóval együtt. Távozásuk után a támadók porig rombolják a Kilenc Kapu Városát. A király még elhurcolása közben sem képes emlékezni Ismeretlen Barátjára, a Felsőlélekre. Helyette csak szeretett királynőjére gondol. Így női testben születik újjá.

Az allegória e része mutatja be, hogyan hagyja el az önvaló, az intelligenciával, az elmével és a finomfizikai érzékekkel együtt, a durva fizikai testet. Távozásuk után a durva fizikai test lebomlik, az élőlény pedig új testbe költözik. Az új test minőségét a finomfizikai test állapota határozza meg, mely az intelligenciából, az elméből és a finomfizikai érzékekből áll. A finomfizikai test az a sablon, melyre a durva fizikai test épül. Ez a modell létjogosultságot ad az előző életbeli emlékek tapasztalásának jelenségére, amelyekről Dr. Ian Stevenson, a Virginiai Egyetem professzora *Twenty Cases Suggestive of Reincarnation* [Lélekvándorlásra utaló húsz eset] című könyvében beszámol.¹³ A *Bhāgavata-purāṇa* modellje szerint az elme az emlékek tárháza, mégpedig előző életbeli emlékeké.

Következő életében Purañjana király Vaidarbhiként születik meg, Vidarbhakirály leányaként. Amikor felnőtt, Malayadhvaja király felesége lesz. Életének végén, Malayadhvaja elvonul az erdőbe, és a misztikus jóga gyakorlataiba merül. A *Bhāgavata-purāṇa* (4.28.40) így ír erről: „*Malayadhvaja király elérte a tökéletes tudást a Felsőlélek és az egyéni lélek*

¹² Megtekinthető: <https://www.youtube.com/>

¹³ Stevenson 1974.

különbözőségéről. Az egyéni lélek helyhez kötött, míg a Felsőlélek mindent átható. Tökéletesen megértette, hogy a test nem azonos a lélekkel, és hogy a lélek tanúja az anyagi test minden tettének.” Ezt a magasabb rendű tudatállapotot elérve a király elhagyja anyagi testét, és felszabadul az anyagi létezésből.

Vaidarbhī királynőt (előző életében Purañjana király) mély szomorúság tölti el férje halála miatt. Ekkor az Ismeretlen Barát (a Felsőlélek) *brāhmaṇaként* megjelenik Vaidarbhī előtt, és azt mondja neki: „Kedves barátom, még ha nem is ismersz fel azonnal, emlékszel, hogy a múltban bizalmas barátod voltam? Sajnos, megszakítva a kapcsolatot velem, az anyagi világba kerültél élvezőként [...]. Egyszerűen a kilenc kapujú test börtönébe kerültél.”¹⁴ Ezután a *brāhmaṇa* felvilágosítja Vaidarbhit eredeti, lelki világban betöltött tiszta lelki helyzetéről.

Ebben az írásomban a Kilenc Kapu Városának fő szimbólumait ismerttettem. A teljes történet jóval részletesebb leírást, illetve lényegesen csiszoltabb és kifinomultabb modellt ad a tudat/elme/test kölcsönhatásairól. Ez a modell nem illeszthető be könnyen a manapság zajló elme/test körüli viták sorába. Bár dualista, tartalmaz idealista és monista elemeket is. Mindazonáltal lehetőséget ad

több szabályos és paranormális tudományos bizonyíték összegzésére, az emberiség által tradicionális bölcsességként őrzött tények megértésére és elfogadására. Mindezeket szintézisbe hozva utat mutat az elme/test kapcsolatára vonatkozó összetett dualista modell határozottabb és kifinomultabb kutatásához.

Fordította: Bulla Hajnalka

Felhasznált irodalom

Bhaktivedanta Swami Prabhupāda, A.

C.: *Śrīmad-Bhāgavatam* (Negyedik Ének – második kötet). The Bhaktivedanta Book Trust, 1994.

Descartes, René: *Elmélkedések az első filozófiáról*. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 1994.

Richet, Charles: *Thirty Years of Psychical Research: a treatise on metaphysics*. The Macmillan Company, New York, 1923.

Sabom B., Michael: *Recollections of Death: a medical investigation*. Harper Row, New York, 1982.

Simulated Worlds

https://www.youtube.com/watch?v=o_
(Letöltve: 2015. augusztus 17.)

Stevenson, Ian: *Twenty Cases Suggestive of Reincarnation*. University Press of California, Charlottesville, 1974.

¹⁴ *Bhāg.* 4.28.53 és 4.28.60.

